

Etivum dirigit Logica, quoad rationem benè disserendi. Neque hunc tantūm dirigit, sed & memoriam intellectivam, quam alii reminiscentiam vocant, ut à nobis dicetur ad librum ultimum hujus operæ. Secundarium subjectū informationis est oratio; quod suprà probatum fuit. Ad extremum, *subjectum operationis* seu usus est id, in quo Logica exercetur, & ad usum applicatur. Et hoc est omne thema disertabile, seu intelligibile, sive sit ens, sive non-ens. Hoc alii malunt dicere subjectum artificis potius, quam artis, & hoc utuntur argumento. Idem est objectum & artis, & usus artis. Quomodo enim artifex utatur arte suâ in alieno, & sibi incognito subjecto? Respon. Logicus quâ Logicus tantum sua præcepta tractat, videlicet definitiones & divisiones entium Logicorum: sed hoc fine, ut illa entia fiant organa sciendi prorsus generalia & applicabilia omnibus rebus, quæcunque disci ac doceri possunt. Dum itaque dicimus, omne ens & non-ens esse subjectum Logicæ, non hoc volumus, quod Logica se exerceat in contemplatione entis & non-entis, sed hoc, quod tanta sit Logicæ amplitudo, ut nihil sit in rerum universitate, quod ipsi non possit subjici. Logica itaque ratione applicationis dicitur habere hoc subjectum. Nimirum quam latè patet humanæ rationis usus, tam latè etiam patet hoc objectum Logicæ. At nihil est, de quo humana ratio non possit disserere. Ergò & nihil est, cui non possint instrumenta Logica applicari. Distinguas hic inter applicationem aptitudinalem & actualem. Illa locum habet in instrumentis Logicis, etiamsi nullus artifex iis utatur: ita tum demum, quando artifex potentiam deducit in actum. Culter suâ naturâ omne subjectum sectile indiferenter respicit, sed actualis applicatio est à causâ principali. Idein cogita de Logicis instrumentis, adeoque de ipsâ Logicâ. Illa ex se & suâ naturâ respicit hoc objectum, quod diximus operationis: sed determinatio est ab artifice: ut theologus, quâ theologus, definit & distribuit ecclesiam ex ipsis sacris fontibus, sed quatenus est simul Logicus, generalia instrumenta applicat suæ materiæ. Sic enim rectius dices, quam quod theologus suam materiam applicet ad definitiones & regulas Lo-

Subjectum
operationis
in Logicâ.

Applicatio
duplex in-
strumento-
rum Logi-
corum.